

Rapport

Kwantitatieve risicoanalyse buisleiding N-533-20 Bestemmingsplan Literatuurwijk

Auteur: Gert-Jan vd Bovenkamp

Almere, april 2016.

Gemeente Almere

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Invoergegevens	4
2.1 Interessegebied	4
2.2 Relevante leidingen	5
2.3 Invloedsgebied	5
2.4 Populatie.....	6
3 Plaatsgebonden risico	8
3.1 Figuur 3.2 Plaatsgebonden risico voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie	8
4 Groepsrisico screening	9
4.1 Figuur 4.2 Groepsrisico screening voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie	9
4.2 Figuur 4.2 Groepsrisico screening voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie	10
5 FN curves.....	12
5.1 Figuur 5.2 FN curve voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 350.00 en stationing 1350.00.....	12
Figuur 5.2 FN curve voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 760.00 en stationing 1760.00.....	12
6 Conclusies	13
7 Referenties.....	14

1 Inleiding

De risicostudie in dit rapport is uitgevoerd conform de door de overheid gestelde richtlijnen voor het uitvoeren van risicoanalyses aan ondergrondse gelegen hogedruk aardgastransportleidingen. De analyse is uitgevoerd met het pakket CAROLA. CAROLA is een software pakket dat in opdracht van de Nederlandse overheid is ontwikkeld, specifiek ter bepaling van het plaatsgebonden risico en groepsrisico van ondergrondse hogedruk aardgastransportleidingen. In CAROLA berekeningen wordt gebruik gemaakt van de parameters conform de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1]. Achtergrondinformatie over de berekeningen kan worden gevonden in [2, 3, 4, 5].

Het plaatsgebonden risico is gedefinieerd als de kans per jaar dat een onbeschermd persoon die onafgebroken op dezelfde plaats verblijft, komt te overlijden als gevolg van een ongeval met een potentieel gevaarlijke bron. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven door middel van contouren met een gelijke risicowaarde op een kaart.

Het groepsrisico voor buisleidingen is gedefinieerd als de frequentie per jaar per kilometer leiding dat een groep van tenminste tien personen komt te overlijden als gevolg van een ongeval met die buisleiding, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het groepsrisico wordt weergegeven in een FN-curve, een dubbel logaritmische grafiek waarbij op de horizontale as het aantal doden (N) wordt gegeven en op de verticale as de cumulatieve frequentie (F) van tenminste N doden.

Om te bepalen of de berekende risico's acceptabel zijn wordt getoetst aan de normen zoals die worden vastgelegd in het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen.

Voor het plaatsgebonden risico geldt dat er zich geen (geprojecteerde) kwetsbare objecten mogen bevinden binnen de plaatsgebonden risico contour van 10^{-6} per jaar. Voor (geprojecteerde) beperkt kwetsbare objecten geldt het 10^{-6} per jaar PR criterium als richtwaarde.

Het groepsrisico is voorzien van een oriëntatiewaarde, die voor buisleidingen gesteld is op $F \cdot N^2 < 10^{-2}$ per jaar per km leiding, waarin F de frequentie per jaar is met N of meer dodelijke slachtoffers. Daarnaast geldt een verantwoordingsplicht, waarbij het bevoegd gezag verplicht wordt gesteld om advies in te winnen bij hulpverleningsdiensten omtrent aspecten als hulpverlening en zelfredzaamheid. Laatstgenoemde aspecten, en daarmee de verantwoordingsplicht, worden in dit rapport niet geadresseerd.

2 Invoergegevens

De risicoberekeningen die in dit rapport zijn beschreven zijn uitgevoerd met CAROLA versie 1.0.0.52. De gehanteerde parameterfile heeft versienummer 1.3. De berekeningen zijn uitgevoerd op 07-05-2015.

Dit project is opgeslagen onder de naam Q:\DSO\ROM\ROM\N&M\Gebieden\Thema_s\Cluster_NM\Alg Externe veiligheid\CAROLA bestanden\BS BP Literatuurwijk 2015.crp en is laatstelijk bijgewerkt op 07-05-2015.

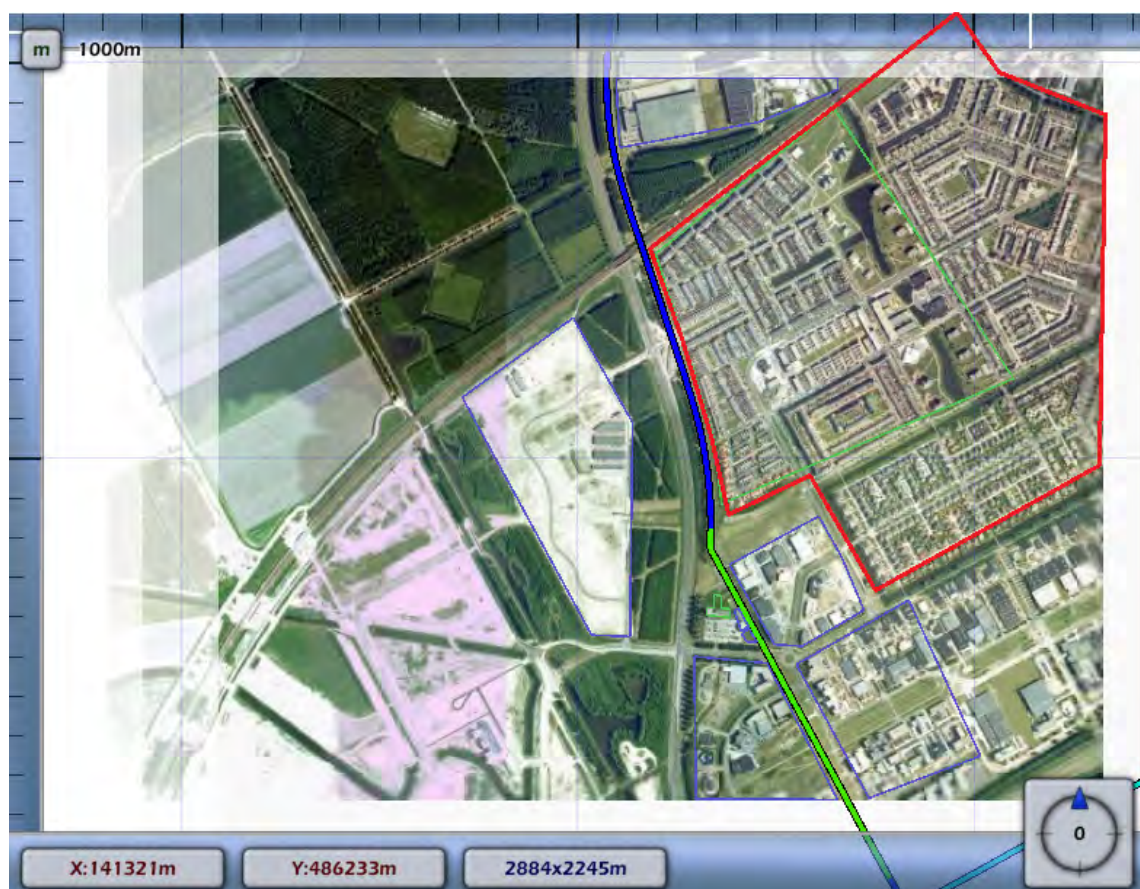
Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de meteorologische gegevens van het weerstation Soesterberg. De gebruikte ruwheidslengte is 0,1 meter.

In dit hoofdstuk worden de verschillende invoergegevens nader gespecificeerd in de navolgende secties.

2.1 Interessegebied

Het interessegebied is weergegeven in figuur 2.1

Figuur 2.1 Interessegebied en aanwezige buisleidingen voor de uitgevoerde risicoberekeningen (in rood plangebied)

2.2 Relevante leidingen

Op basis van het gespecificeerde interessegebied is de volgende aardgastransportleiding meegenomen.

Eigenaar	Leidingnaam	Diameter [mm]	Druk [bar]	Datum aanleveren gegevens
N.V. Nederlandse Gasunie	1388_leiding-N-533-20-deel-1	323.90	40.00	07-05-2015

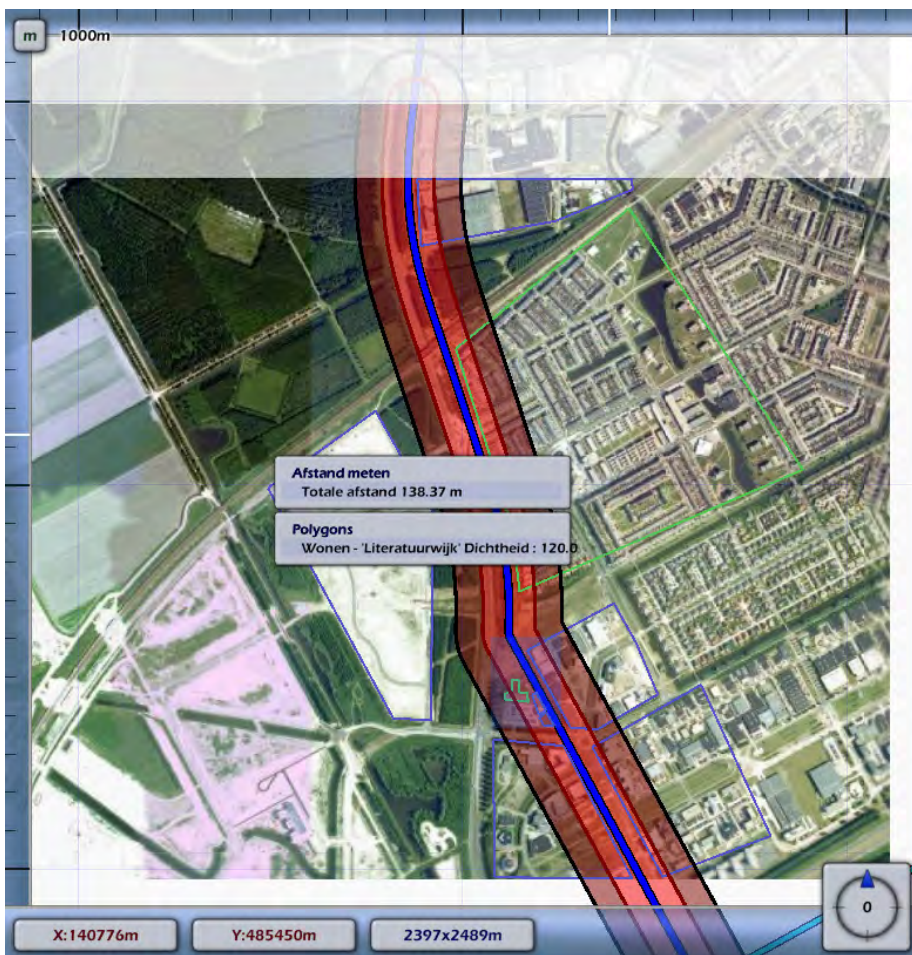
De exploitant specifieke factoren voor casuïstiek (cluster 1b), actief rappel (cluster 1C) en mitigerende maatregelen corrosie staan beschreven in Tabel 11 van Module B van de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1].

Voor de in bovenstaande tabel opgenomen leidingen zijn geen risico mitigerende maatregelen verdisconteerd in de bijbehorende risicoberekeningen.

2.3 Invloedsgebied

Het invloedsgebied (ca. 140 m) van deze leiding is gevisualiseerd in figuur 2.2. weergegeven in het donker rood. De 100%-letaliteitsgrens (licht rood) ligt op ca. 70 m.

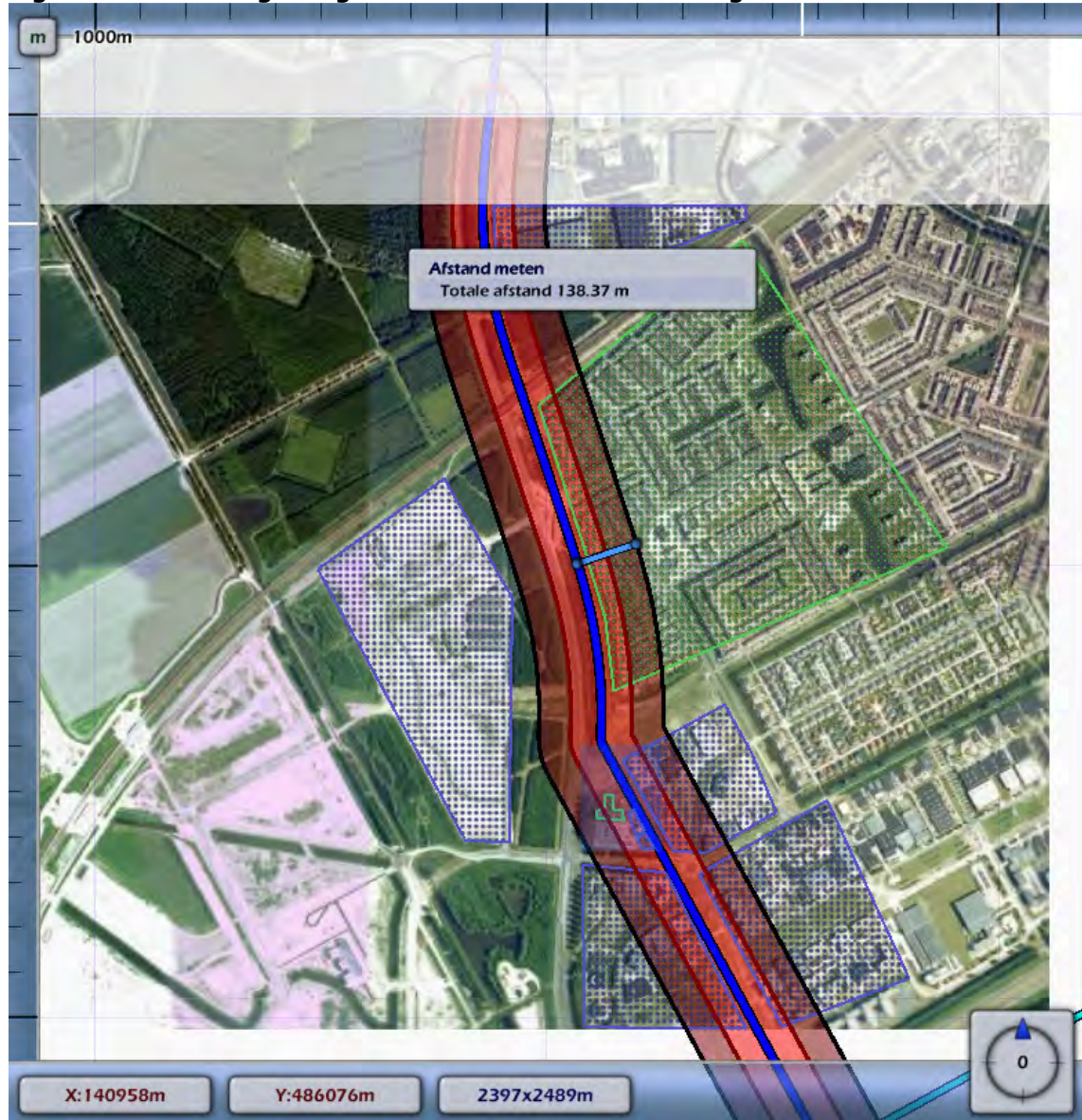
Figuur 2.2 Buisleidingen aanwezig in de omgeving van het interessegebied

2.4 Populatie

De ingevoerde populatie is weergegeven in figuur 2.3

Figuur 2.3 Bevolking meegenomen in de risicoberekeningen

Populatietype	Polygoonpunten	Populatiepolygoon
Wonen		
Werken		
Evenement		

Populatiepolygoonen*

Label	Type	Aantal	Dichtheid	Vervangmodus	Percentage Personen
-------	------	--------	-----------	--------------	---------------------

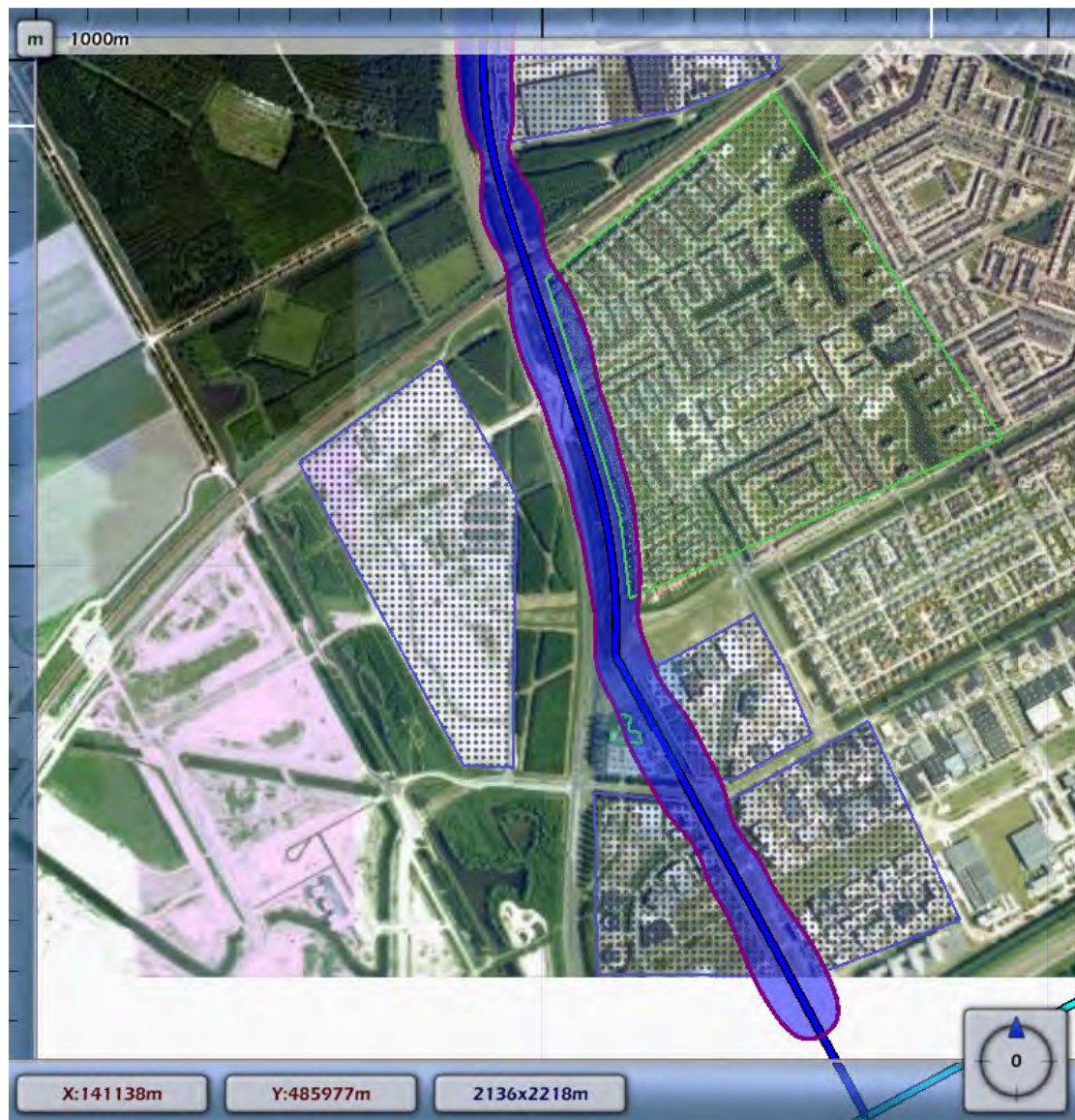
De Uitgeverij	Werken		80.0	Toevoegen Nieuwe Populatie	100/ 20/ 7/ 1/ 100/ 100
Gooisekant 1	Werken		136.0	Toevoegen Nieuwe Populatie	100/ 20/ 7/ 1/ 100/ 100
Gooisepoort	Werken		136.0	Toevoegen Nieuwe Populatie	100/ 20/ 7/ 1/ 100/ 100
hotel	Wonen	250.0		Toevoegen Nieuwe Populatie	30/ 70/ 7/ 1/ 100/ 100
KDV	Werken	50.0		Toevoegen Nieuwe Populatie	61/ 0/ 7/ 1/ 100/ 100
Restaurant	Werken	50.0		Toevoegen Nieuwe Populatie	29/ 66/ 7/ 1/ 100/ 100
Literatuurwijk	Wonen		120.0	Toevoegen Nieuwe Populatie	
Hogekant	Werken		80.0	Toevoegen Nieuwe Populatie	100/ 20/ 7/ 1/ 100/ 100
Hollandsekant	Werken		80.0	Toevoegen Nieuwe Populatie	100/ 20/ 7/ 1/ 100/ 100
Literatuurwijk	Wonen		180.0	Toevoegen Nieuwe Populatie	

*Zwart is de populatie in de bestaande situatie en rood is de populatie in de toekomstige situatie, uitgaande van een worstcase toename van 50% in het plangebied.

3 Plaatsgebonden risico

Voor de in voorgaande hoofdstuk genoemde leidingen is het plaatsgebonden risico bepaald. Voor elk van de leidingen wordt het plaatsgebonden risico weergegeven als iso-risicocontouren op een achtergrondkaart.

3.1 Figuur 3.2 Plaatsgebonden risico voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

1E-4	
1E-5	
1E-6	
1E-7	
1E-8	

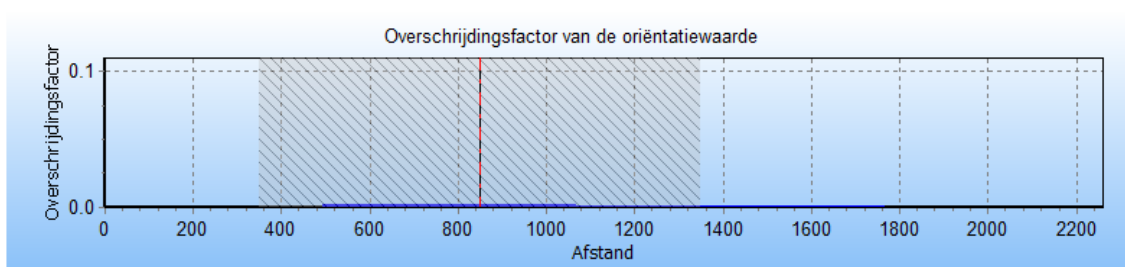
4 Groepsrisico screening

Om in één oogopslag een indruk te krijgen van het groepsrisico wordt het groepsrisico gescreend alvorens voor specifieke segmenten FN-curves te visualiseren. Voor elk van de leidingen wordt per stationing de overschrijdingsfactor van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico weergegeven. Deze is berekend door rondom elk punt op de leiding één kilometer segment te kiezen die gecentreerd ligt ten opzichte van dit punt. Voor deze kilometer leiding is een FN-curve berekend en voor deze FN-curve de overschrijdingsfactor.

De overschrijdingsfactor is de verhouding tussen de FN-curve en de oriëntatiewaarde. Daarmee is de overschrijdingsfactor een maat die aangeeft in hoeverre de oriëntatiewaarde wordt genaderd of overschreden. Een overschrijdingsfactor kleiner dan 1 geeft aan dat de FN-curve onder de oriëntatiewaarde blijft. Bij een waarde van 1 zal de FN-curve de oriëntatiewaarde raken. Bij een waarde groter dan 1 wordt de oriëntatiewaarde overschreden.

Bestaande situatie

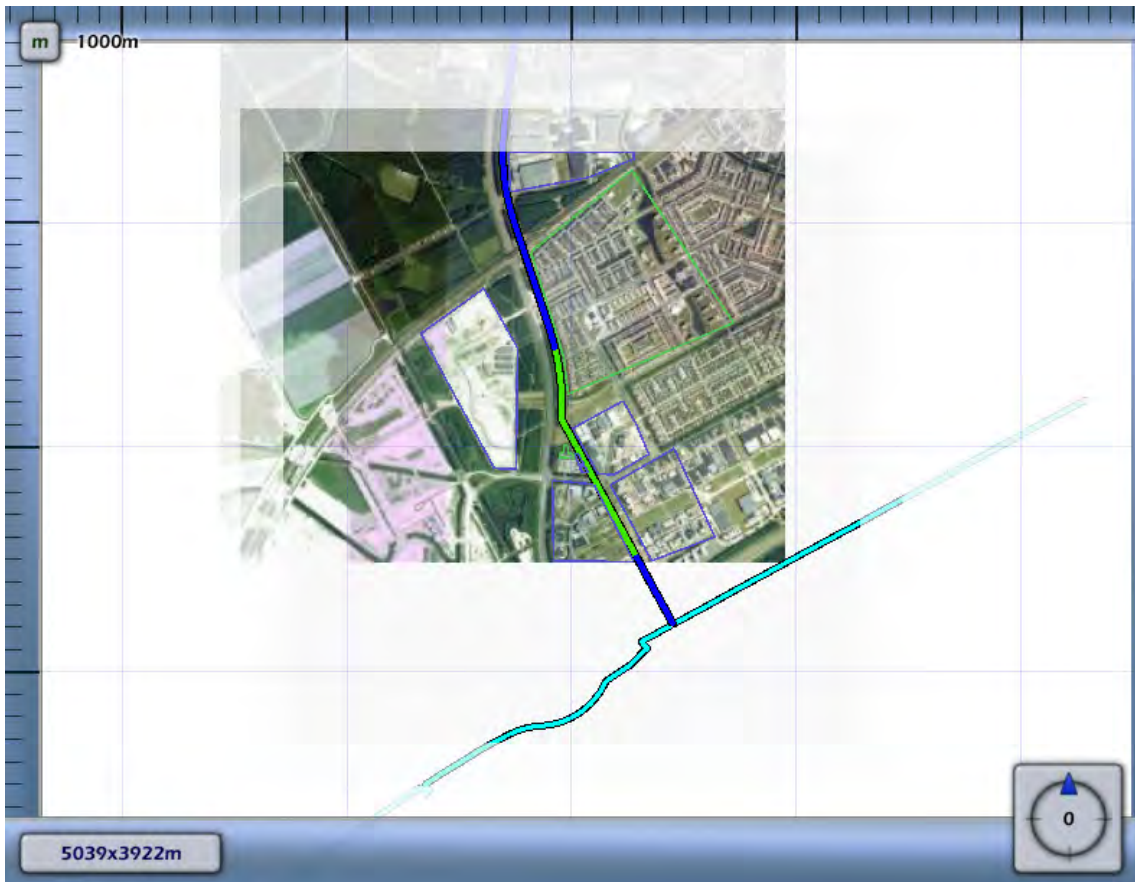
4.1 Figuur 4.2 Groepsrisico screening voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 32 slachtoffers en een frequentie van 1.65E-008.

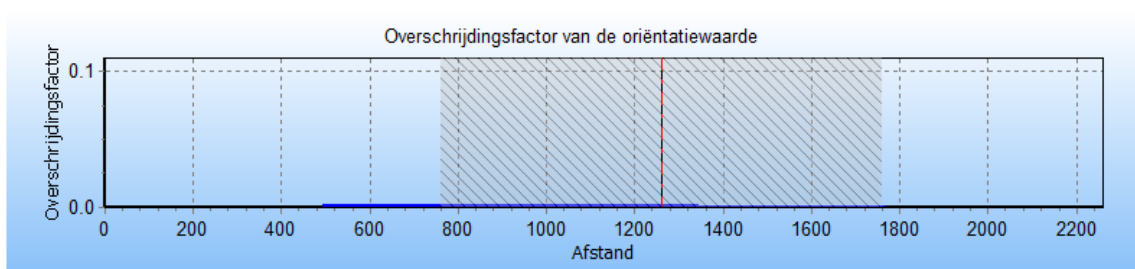
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 1.686E-003 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 350.00 en stationing 1350.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.2

Figuur 4.2 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

Toekomstige situatie:

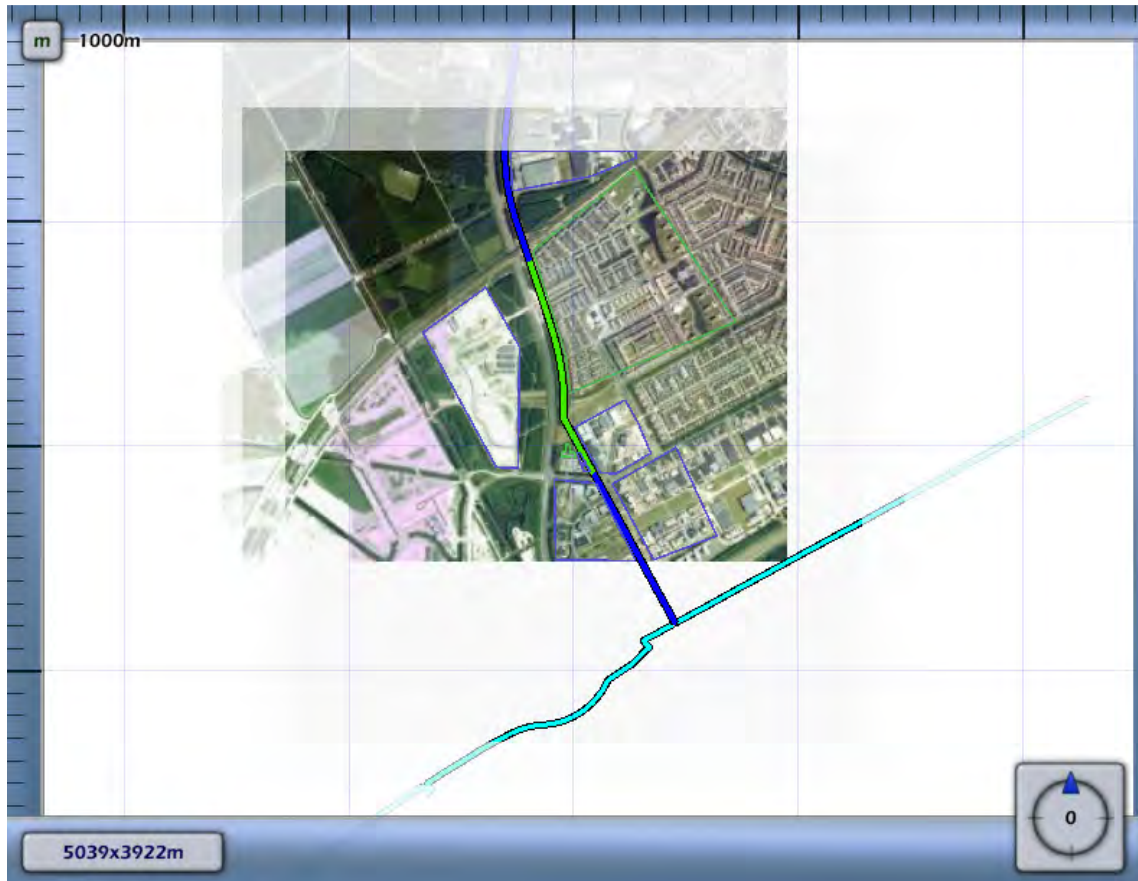
4.2 Figuur 4.2 Groepsrisico screening voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 33 slachtoffers en een frequentie van $1.90E-008$.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan $2.074E-003$ en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 760.00 en stationing 1760.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.2

Figuur 4.2 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

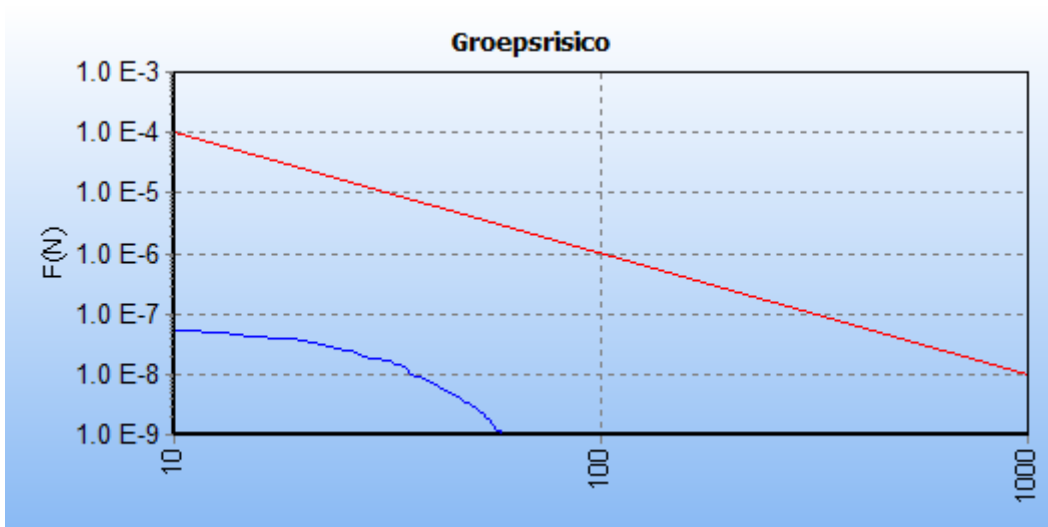

5 FN curves

Voor elk van de eerder genoemde leidingen is het groepsrisico berekend. Een samenvatting van de resultaten hiervan is gegeven in het voorgaande hoofdstuk; in dit hoofdstuk wordt voor elk van de leidingen de daadwerkelijke FN-curve gegeven van de (in termen van groepsrisico) "slechtste" kilometer van het betreffende tracé.

Bestaande situatie:

5.1 Figuur 5.2 FN curve voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 350.00 en stationing 1350.00

Toekomstige situatie:

Figuur 5.2 FN curve voor 1388_leiding-N-533-20-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 760.00 en stationing 1760.00

6 Conclusies

1. De beschouwde buisleiding heeft geen $PR-10^{-6}$ -contour.
2. In de bestaande situatie is het hoogste groepsrisico per kilometer ongeveer een factor 596 lager dan de oriëntatiewaarde. De kilometer met het hoogste groepsrisico (groene deel van het tracé in figuur 4.2) ligt aan de zuidkant en ten zuiden van het plangebied. De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 32 slachtoffers en een frequentie van $1.65E-008$.
3. In de toekomstige situatie is - uitgaande van een 'worstcase' toename van het aantal personen in het plangebied met 50% - het hoogste groepsrisico per kilometer ongeveer een factor 480 onder de oriëntatiewaarde. De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 33 slachtoffers en een frequentie van $1.90E-008$. De bepalende kilometer voor het groepsrisico verschuift door de voorgenomen planontwikkeling ongeveer 400 m naar het noorden en komt ter hoogte van het plangebied te liggen.

De wettelijke vereiste basisbescherming wordt geboden, er worden geen kwetsbare en/of beperkt kwetsbare functies mogelijk gemaakt binnen de wettelijke milieukwaliteitseis voor het plaatsgebonden risico, omdat deze buisleiding geen 10^{-6} per jaar contour heeft.

Realisatie van dit bestemmingsplan heeft een geringe invloed op de toename van het groepsrisico. Er kan conform het Besluit externe veiligheid Buisleidingen (verder Bevb), worden volstaan met een "beperkte" verantwoording van het groepsrisico, omdat het toekomstige groepsrisico niet hoger is dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde. Deze verantwoording bestaat naast dit rapport uit de elementen rampenbestrijding, hulpverlening en zelfredzaamheid.

7 Referenties

- [1] Handleiding Risicoberekeningen Bevb. Versie 1.0. 20 december 2010.
- [2] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Brief 390/06 CEV Lah/pbz-1191. 6 november 2006.
- [3] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Ministerie van VROM. Brief 2006.334302. 7 december 2006.
- [4] Laheij GMH, Vliet AAC van, Kooi ES. Achtergronden bij de vervanging van zoneringsafstanden hogedruk aardgastransportleidingen van de N.V. Nederlandse Gasunie. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. RIVM-rapport 620121001/2008. 2008.
- [5] M. Gielisse, M.T. Dröge, G.R. Kuik. Risicoanalyse aardgastransportleidingen. N.V. Nederlandse Gasunie. DEI 2008.R.0939. 2008.